Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 4. jūnijā [1]

Lieta C-514/19

Union des industries de la protection des plantes
pret
***Premier ministre* u.c.**

(*Conseil d'État* (Valsts padome, Francija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Lauksaimniecība – Vide – Regula (ES) Nr. 1107/2009 – Augu aizsardzības līdzekļu laišana tirgū –Dalībvalsts ārkārtas pasākuma likumība – Neonikotinoīdi – Bišu aizsardzība – Oficiāla informēšana par pastāvošām bažām – Direktīva (ES) 2015/1535 – Informācijas sniegšanas kārtība tehnisko noteikumu un informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā – Lojāla sadarbība – Komisijas aizsardzības pasākumi

I. Ievads

1. Augu aizsardzības līdzekļu regula [2] saskaņo darbīgo vielu un augu aizsardzības līdzekļu atļaušanu Eiropas Savienībā. Tomēr dalībvalstis drīkst veikt vienpusējus aizsardzības pasākumus, ja tās pirms tam Komisijai ir paudušas bažas par attiecīgo darbīgo vielu un Komisija nepieņem pati savus aizsardzības pasākumus.

2. Šajā tiesvedībā ir jāprecizē, kad Komisijai sniegts paziņojums šādā nozīmē ir jāuzskata par tādu, ar ko tiek izteiktas bažas. Francija izskatāmajā lietā formāli ir nosūtījusi Komisijai paziņojumu saskaņā ar Paziņošanas direktīvu [3], tomēr nav skaidri atsaukusies uz Augu aizsardzības līdzekļu regulas drošības klauzulu. Turklāt ir jāanalizē, kādām prasībām ir jāatbilst Komisijas pasākumiem, lai izslēgtu dalībvalstu aizsardzības pasākumus.

1 Oriģinālvaloda – vācu.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV 2009, L 309, 1. lpp.). Starpposmā notikušajām izmaiņām nav nozīmes attiecīgā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstā.

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV 2015, L 241, 1. lpp.).

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Augu aizsardzības līdzekļu regula

3. Augu aizsardzības līdzekļu regula tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 37. panta 2. punktu, 95. pantu un 152. panta 4. punkta b) apakšpunktu. Tie veido juridisko pamatu kopējai lauksaimniecības un zivsaimniecības politikai (tagad LESD 41. pants), iekšējam tirgum (tagad LESD 114. pants) un pasākumiem veterinārijas un fitosanitārijas jomā, kuri atšķiras no kopējās lauksaimniecības politikas un kuru tiešais mērķis ir sabiedrības veselības aizsardzība (tagad LESD 168. panta 4. punkta b) apakšpunkts).

4. LESD 114. panta 10. punktā ir paredzēts, ka, pamatojoties uz šo pantu, noteikumos "vajadzības gadījumā paredz drošības klauzulu, kas ļauj dalībvalstīm viena vai vairāku 36. pantā minētu un ar ekonomiku nesaistītu iemeslu dēļ veikt provizoriskus pasākumus, attiecībā uz kuriem kontroli īsteno Savienība".

5. Saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 13. un 79. pantu *Komisija* kopā ar komiteju, kurā ir pārstāvētas dalībvalstis, lemj par *darbīgo vielu* apstiprināšanu.

6. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 4. pantā ir ietverti darbīgo vielu apstiprināšanas kritēriji, kas it īpaši nozīmē, ka apstiprināmām darbīgām vielām nedrīkst būt nedz kaitīgas ietekmes uz cilvēku veselību, nedz nevēlamas iedarbības uz vidi.

7. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 6. pantā ir paredzēts, ka darbīgo vielu apstiprinājumam var piemērot nosacījumus un ierobežojumus. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 14. un nākamajos pantos ir ietverti noteikumi par darbīgās vielas apstiprinājuma atjaunošanu, 21. pantā – par apstiprinājuma pārskatīšanu.

8. Saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 28. un nākamajiem pantiem *dalībvalstis* atļaujas *augu aizsardzības līdzekļiem* savā teritorijā piešķir, pamatojoties uz apstiprinātām darbīgajām vielām. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 36. panta 3. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstīm riska samazināšanas nolūkā ir ļauts ierobežot augu aizsardzības līdzekļu lietošanu vai atteikt piešķirt atļauju, it īpaši saistībā ar bažām par cilvēku un dzīvnieku veselību vai vides aizsardzību.

9. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 49. pantā ir ietverts īpašs noteikums attiecībā uz apstrādātu sēklu laišanu tirgū. Saskaņā ar 1. punktu dalībvalstis neaizliedz laist tirgū un lietot sēklas, kas apstrādātas ar augu aizsardzības līdzekļiem, kuri apstiprināti šādam lietojumam vismaz vienā dalībvalstī. Ja pastāv pamatotas bažas, Komisija procedūrā atbilstoši 69. pantam var noteikt atkāpes no šā noteikuma. Tomēr līdztekus piemēro arī 70. un 71. pantu.

10. Neatkarīgi no šīs norādes Augu aizsardzības līdzekļu regulas 69.–71. pantā ir paredzēts, ka Komisijai un dalībvalstīm ir ļauts pieņemt ārkārtas pasākumus.

11. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 69. pantā ir ietverti noteikumi par ārkārtas pasākumiem, kurus pieņem Komisija:

"Ja ir skaidri redzams, ka apstiprināta darbīgā viela, aizsargviela, sinerģists vai papildviela, vai augu aizsardzības līdzeklis, kuram ir piešķirta atļauja saskaņā ar šo regulu, var radīt nopietnus draudus cilvēku vai dzīvnieku veselībai vai videi, un attiecīgās dalībvalstis nespēj šos draudus pietiekami novērst, tūlīt veic pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu šīs vielas vai līdzekļa lietošanu un/vai pārdošanu saskaņā ar 79. panta 3. punktā minēto regulatīvo procedūru vai nu pēc Komisijas pašas iniciatīvas, vai pēc dalībvalsts lūguma. Pirms šādu pasākumu veikšanas Komisija izskata pierādījumus un var lūgt Iestādes atzinumu. Komisija var noteikt laiku, kādā jāiesniedz šāds atzinums."

12. Saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 70. pantu neatliekamos gadījumos Komisija ārkārtas pasākumus var pieņemt paātrinātā kārtībā.

13. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pants skar dalībvalstu kompetenci pieņemt ārkārtas pasākumus:

"1. Ja dalībvalsts oficiāli informē Komisiju par nepieciešamību veikt ārkārtas pasākumus un nav veiktas nekādas darbības saskaņā ar 69. vai 70. pantu, dalībvalsts drīkst pieņemt pagaidu aizsardzības pasākumus. Šajā gadījumā tā tūlīt informē pārējās dalībvalstis un Komisiju.

2. Trīsdesmit darba dienu laikā Komisija izvirza šo jautājumu 79. panta 1. punktā minētajā komitejā saskaņā ar 79. panta 3. punktā minēto regulatīvo procedūru, lai valsts pagaidu aizsardzības pasākumu paplašinātu, grozītu vai atceltu.

3. Dalībvalsts drīkst saglabāt savu valsts pagaidu aizsardzības pasākumu, kamēr tiek pieņemti Kopienas pasākumi."

2. Paziņošanas direktīva

14. Paziņošanas direktīvas 5. panta 1. punktā ir ietverts principiāls pienākums paziņot par tehniskiem noteikumiem:

"Saskaņā ar 7. pantu dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu jebkuru tehnisko noteikumu projektu, [..]; tās paziņo Komisijai pamatojumu šādu tehnisku noteikumu pieņemšanas vajadzībai, ja minētais pamatojums jau nav paskaidrots projektā.

[..]

Jo īpaši, ja tehnisko noteikumu projekts paredz ķīmiskas vielas, preparāta vai ražojuma tirdzniecības vai izmantošanas ierobežošanu, pamatojoties uz sabiedrības veselības aizsardzību vai patērētāju vai vides aizsardzību, dalībvalstis nosūta arī vai nu kopsavilkumu, vai norādes par visiem datiem, kas attiecas uz konkrēto vielu, preparātu vai ražojumu un tās zināmajiem vai pieejamajiem aizvietotājiem, ja šāda informācija ir pieejama, un ziņo par pasākuma paredzamo ietekmi uz veselības aizsardzību un patērētāju un vides aizsardzību kopā ar iespējamā kaitējuma analīzi, kas veikta saskaņā ar [*REACH* regulas] [4] XV pielikuma II.3. iedaļas attiecīgo daļu.

[..]"

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV 2006, L 396, 1. lpp.).

15. Paziņošanas direktīvas 5. panta 5. punkts skar attieksmi pret tehnisko noteikumu paziņošanu saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem:

"Ja tehnisko noteikumu projekts veido pasākumu daļu, par kuriem projekta posmā jāziņo Komisijai saskaņā ar citu Savienības tiesību aktu, dalībvalstis var sniegt paziņojumu 1. punkta nozīmē saskaņā ar minēto citu tiesību aktu ar noteikumu, ka tās formāli norāda, ka minētais paziņojums ir paziņojums arī šīs direktīvas nozīmē.

Tas, ka Komisija neveic nekādus pasākumus attiecībā uz tehnisko noteikumu projektu saskaņā ar šo direktīvu, nekavē lēmumu pieņemšanu saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem."

16. Paziņošanas direktīvas 7. panta 1. punktā ir ietvertas atkāpes no paziņošanas pienākuma:

"Direktīvas 5. un 6. pants neattiecas uz tiem dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem vai brīvprātīgiem nolīgumiem, ar kuru palīdzību dalībvalstis:

a) [..];

b) [..];

c) izmanto saistošos Savienības tiesību aktos paredzētās drošības klauzulas;

d) [..]."

B. Francijas tiesības

17. *Code rural et de la pêche maritime* (Lauku un jūras zvejas kodekss) L. 253-8. panta II punktā, kas grozīts ar 2016. gada 8. augusta Likuma par bioloģiskās daudzveidības, dabas un ainavas atgūšanu 125. pantu, ir aizliegta neonikotinoīdu lietošana:

"No 2018. gada 1. septembra aizliegts lietot augu aizsardzības līdzekļus, kuros ir viena vai vairākas neonikotinoīdu grupas darbīgās vielas, kā arī sēklas, kas apstrādātas ar šiem līdzekļiem.

[..]

Atkāpes no aizlieguma, kas minēts šā II punkta pirmajā un otrajā daļā, var piešķirt līdz 2020. gada 1. jūlijam ar kopīgu lauksaimniecības, vides un veselības ministru lēmumu.

[..]"

18. Ar 2018. gada 30. jūlija Dekrētu Nr. 2018-675 par augu aizsardzības līdzekļos esošo neonikotinoīdu grupas darbīgo vielu definīciju (turpmāk tekstā – "apstrīdētais dekrēts"), kas pieņemts, pamatojoties uz *Code rural et de la pêche maritime* (Lauku un jūras zvejas kodekss) L. 253-8. panta II punktu, *Code rural et de la pêche maritime* tika iekļauts D. 253-46-1. pants, kurā ir minēti aizliegtie neonikotinoīdi:

"L. 253-8. pantā minētās neonikotinoīdu grupas darbīgās vielas ir šādas: acetamiprīds; klotianidīns; imidakloprīds; tiakloprīds; tiametoksams."

III. Fakti un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

19. Augu aizsardzībai izmanto dažādas darbīgās vielas no neonikotinoīdu grupas. Laikposmā no 2004. līdz 2008. gadam Komisija šim nolūkam ir piešķīrusi atļauju neonikotinoīdiem – acetamiprīdam, tiakloprīdam, klotianidīnam, tiametoksamam un imidakloprīdam. Vismaz vēl divi neonikotinoīdi – dinotefurāns un nitepirams – arī tiek lietoti kā augu aizsardzības līdzekļi, tomēr līdz šim tie Savienībā nav reģistrēti un nav atļauti [5].

20. Pamatojoties uz risku bitēm, Komisija jau ar 2013. gada 24. maija Īstenošanas regulu (ES) Nr. 485/2013 [6] ierobežoja klotianidīna, tiametoksama un imidakloprīda lietošanu, lai gan joprojām bija iespējama to noteikta lietošana atklātā laukā [7].

21. 2016. gadā Francija pieņēma iepriekš minēto Likumu par bioloģiskās daudzveidības, dabas un ainavas atgūšanu un noteica tajā aizliegumu no 2018. gada 1. septembra lietot augu aizsardzības līdzekļus, kuros ir viena vai vairākas neonikotinoīdu grupas darbīgās vielas, kā arī sēklas, kas apstrādātas ar šiem līdzekļiem.

22. 2017. gada 2. februārī Francijas valdība paziņoja Komisijai par iepriekš minētā strīdīgā dekrēta projektu, pamatojoties uz Paziņošanas direktīvas [8] 5. pantu, nevis uz Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pantu. Šajā paziņojumā Francijas valdība tomēr pamatoja aizliegumu izmantot augu aizsardzības līdzekļus, kuru sastāvā ir viena vai vairākas neonikotinoīdu grupas vielas, un sēklas, kas apstrādātas ar šiem līdzekļiem, atsaucoties uz vairākiem zinātniskiem pētījumiem. Tie "liecina, ka neonikotinoīdiem [..] ir būtiska ietekme uz organismiem, kas nav šo līdzekļu mērķis, piemēram, bitēm, makroskopiskajiem bezmugurkaulniekiem vai putniem". Francijas valdība turklāt atsaucās uz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) pētījumu, kas "identificē risku cilvēka veselībai (ietekmi uz nervu sistēmas attīstību)".

23. Savā 2017. gada 3. augusta atbildē Komisija, atsaucoties uz Augu aizsardzības līdzekļu regulu, paziņoja, ka tā "piekrīt Francijas bažām saistībā ar dažām neonikotinoīdu grupas darbīgajām vielām un saistībā ar riskiem, ko šīs vielas rada bitēm". Komisija arī norādīja, ka "*EFSA* ir publicējusi secinājumus par šīm trim darbīgajām vielām, vēršot uzmanību uz citiem iespējamiem riskiem, tādējādi mudinot Komisiju domāt par citu ierobežojumu īstenošanas nepieciešamību". Šajā kontekstā Komisija atsaucās uz attiecīgajā laikposmā notiekošajām klotianidīna, tiametoksama un imidakloprīda apstiprinājumu pārskatīšanas procedūrām.

24. 2018. gada sākumā Komisija tomēr saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 20. panta 1. punktu uz 15 gadiem atjaunoja neonikotinoīdu grupas darbīgās vielas acetamiprīda apstiprinājumu [9]. Apsvērumos Komisija šajā sakarā konstatēja sekojošo:

"(10) Par vismaz viena augu aizsardzības līdzekļa, kurā ir acetamiprīds, vienu vai vairākiem raksturīgajiem lietojumiem ir konstatēts, ka ir izpildīti [Augu aizsardzības līdzekļu regulas] 4. pantā noteiktie apstiprināšanas kritēriji. Tāpēc acetamiprīda apstiprinājumu ir lietderīgi atjaunot.

5 ES – pesticīdu datubāze (https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=homepage&language=LV, skatīta 2020. gada 27. maijā).

6 Komisijas Īstenošanas regula, ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 attiecībā uz darbīgo vielu klotianidīna, tiametoksama un imidakloprīda apstiprināšanas nosacījumiem un tādu sēklu izmantošanas un tirdzniecības aizliegšanu, kuras apstrādātas ar augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur minētās darbīgās vielas (OV 2013, L 139, 12. lpp.).

7 Šī tiesību akta pieņemšana ir lietas priekšmets Vispārējās tiesas spriedumā, 2018. gada 17. maijs, *Bayer CropScience* u.c./Komisija (T-429/13 un T-451/13, EU:T:2018:280), kā arī iesniegtajā apelācijas sūdzībā *Bayer CropScience* un *Bayer*/Komisija (C-499/18 P, OV 2018, C 381, 12. lpp.).

8 Procedūra 2017/39/F (*France*).

9 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/113 (2018. gada 24. janvāris), ar ko atjauno darbīgās vielas acetamiprīda apstiprinājumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū un ar ko groza Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikumu (OV 2018, L 20, 7. lpp.).

(11) Acetamiprīda apstiprinājuma atjaunošanas riska novērtējums balstās tikai uz nedaudziem reprezentatīviem lietojumiem, bet tas tomēr neierobežo lietojumus, kādiem acetamiprīdu saturoši augu aizsardzības līdzekļi var tikt atļauti. Tāpēc ierobežojumu, kas minēto vielu atļauj lietot tikai par insekticīdu, ir lietderīgi atcelt."

25. Vēlāk saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 17. panta 1. punktu Komisija, pamatojoties uz notiekošu atjaunošanas procedūru, pagarināja apstiprinājuma periodu tiakloprīdam vispirms uz vienu gadu [10], pēc tam uz vēl vienu gadu [11], līdz kamēr tā nesen nolēma vairs neatjaunot apstiprinājumu [12].

26. Turpretim 2018. gada 29. maijā Komisija, pamatojoties uz Augu aizsardzības līdzekļu regulas 21. panta 3. punktu, 49. panta 2. punktu un 78. panta 2. punktu, no 2018. gada 19. decembra aizliedza imidakloprīda [13], klotianidīna [14] un tiametoksama [15] lietošanu, izņemot to kultūraugu apstrādi pastāvīgās siltumnīcās, kuri visā dzīves cikla laikā tiek turēti šādā siltumnīcā.

27. Attiecīgās Īstenošanas regulas 11. apsvērumā Komisija secināja, ka "turpmākus riskus bitēm nevar izslēgt, ja vien netiek piemēroti turpmāki ierobežojumi. Ņemot vērā vajadzību nodrošināt tādu drošības un aizsardzības līmeni, kas atbilst augstajam dzīvnieku veselības aizsardzības līmenim Savienībā, ir lietderīgi aizliegt visus lietojumus ārpus telpām".

28. Šķiet, ka apstiprinājuma termiņš klotianidīnamun tiametoksamampa šo laiku ir beidzies [16].

29. Tomēr Francija 2018. gada 30. jūlijā pieņēma apstrīdēto dekrētu, kā rezultātā tās teritorijā no 2018. gada 1. septembra tika aizliegta jebkāda attiecīgo piecu neonikotinoīdu izmantošana, kuri konkrētajā laikposmā Savienībā bija apstiprināti. Komisijas datubāzē attiecībā uz Paziņošanas direktīvas izpildi šī dekrēta teksts ir atrodams pie 2018. gada 31. augusta datuma [17].

30. *Union des industries de la protection des plantes* (Augu aizsardzības rūpniecības nozaru savienība) ir vērsusies pret šo tiesību aktu *Conseil d'État* (Valsts padome, Francija). Tā it īpaši uzskata, ka *Code rural et de la pêche maritime* (Lauku un jūras zvejas kodekss) L. 253-8. pants, kura transponēšanas nolūkā esot pieņemts attiecīgais dekrēts, pārkāpjot Augu aizsardzības līdzekļu regulas noteikumus.

10 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/524 (2018. gada 28. marts), ar ko Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 groza attiecībā uz apstiprinājuma periodu pagarināšanu darbīgajām vielām *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) celmam QST 713, kas identisks ar celmu AQ 713, klodinafopam, klopiralīdam, ciprodinilam, dihlorpropam-P, fozetilam, mepanipirīmam, metkonazolam, metrafenonam, pirimikarbam, *Pseudomonas chlororaphis* celmam MA 342, pirimetanilam, hinoksifēnam, rimsulfuronam, spinosadam, tiakloprīdam, tiametoksamam, tiramam, tolklofosmetilam, triklopiram, trineksapakam, tritikonazolam un ciramam (OV 2018, L 88, 4. lpp.).

11 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/168 (2019. gada 31. janvāris), ar ko Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 groza attiecībā uz apstiprinājuma periodu pagarināšanu darbīgajām vielām abamektīnam, *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) celmam QST 713, *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizawai*, *Bacillus thuringiensis* subsp. *israeliensis*, *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki*, *Beauveria bassiana*, benfluralīnam, klodinafopam, klopiralīdam, *Cydia pomonella Granulovirus* (CpGV), ciprodinilam, dihlorpropam-P, epoksikonazolam, fenpiroksimātam, fluazināmam, flutolanilam, fozetilam, *Lecanicillium muscarium*, mepanipirīmam, mepikvatam, *Metarhizium anisopliae* var. *anisopliae*, metkonazolam, metrafenonam, *Phlebiopsis gigantea*, pirimikarbam, *Pseudomonas chlororaphis* celmam: MA 342, pirimetanilam, *Pythium oligandrum*, rimsulfuronam, spinosadam, *Streptomyces* K61, tiakloprīdam, tolklofosmetilam, *Trichoderma asperellum*, *Trichoderma atroviride*, *Trichoderma gamsii*, *Trichoderma harzianum*, triklopiram, trineksapakam, tritikonazolam, *Verticillium albo-atrum* un ciramam (OV 2019, L 33, 1. lpp.).

12 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/23 (2020. gada 13. janvāris) par darbīgās vielas tiakloprīda apstiprinājuma neatjaunošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū un ar ko groza Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikumu (OV 2020, L 8, 8. lpp.).

13 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/783 (2018. gada 29. maijs), ar ko attiecībā uz darbīgās vielas imidakloprīda apstiprināšanas nosacījumiem groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 (OV 2018, L 132, 31. lpp.).

14 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/784 (2018. gada 29. maijs), ar ko attiecībā uz darbīgās vielas klotianidīna apstiprināšanas nosacījumiem groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 (OV 2018, L 132, 35. lpp.).

15 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/785 (2018. gada 29. maijs), ar ko attiecībā uz darbīgās vielas tiametoksama apstiprināšanas nosacījumiem groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 (OV 2018, L 132, 40. lpp.).

16 ES – pesticīdu datubāze (https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=homepage&language=LV, skatīta 2020. gada 27. maijā).

17 https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/en/index.cfm/search/?trisaction=search.detail&year=2017&num=39&fLang=FR&dNum=1.

31. Valsts padome saistībā ar šo tiesvedību uzdod Tiesai šādus jautājumus:

"1) Ja valsts pasākums, kura mērķis ir ierobežot darbīgo vielu lietošanu, ir formāli paziņots Komisijai, pamatojoties uz Paziņošanas direktīvas 5. pantu, tomēr iesniedzot pierādījumus, kas liek dalībvalstij uzskatīt, ka viela var radīt nopietnu risku cilvēku vai dzīvnieku veselībai vai videi un ka, ņemot vērā spēkā esošo regulējumu, šo risku var apmierinoši ierobežot tikai ar dalībvalsts veiktiem pasākumiem, kas ir izklāstīti pietiekami skaidri, lai Komisija nevarētu kļūdīties, saistot paziņojuma pamatojumu ar Augu aizsardzības līdzekļu regulu, – vai Eiropas Komisijai šādā gadījumā attiecīgais paziņojums ir jāuzskata par tādu, kas iesniegts saskaņā ar minētās regulas 69. un 71. pantā paredzēto procedūru, un attiecīgā gadījumā jāveic papildu pasākumi pierādījumu savākšanai vai pasākumi, kuri atbilst gan šī regulējuma prasībām, gan kuros ir atbildēts uz minētās dalībvalsts paustajām bažām?

2) Gadījumā, ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, vai Īstenošanas regulas 2018/783, 2018/784 un 2018/785, ar kurām no 2018. gada 19. decembra ir aizliegta darbīgo vielu tiametoksama, klotianidīna un imidakloprīda lietošana, izņemot pastāvīgajās siltumnīcās audzēto kultūru apstrādei augiem, kas visu dzīves ciklu atrodas šādā siltumnīcā, ir jāuzskata par pasākumiem, kas īstenoti, atbildot uz Francijas 2017. gada 2. februārī pausto lūgumu par tādu augu aizsardzības līdzekļu lietošanas vispārēju aizliegumu, kuri satur vienu vai vairākas neonikotinoīdu grupas darbīgās vielas, un sēklu, kas apstrādātas ar šīm vielām, lietošanas aizliegumu?

3) Gadījumā, ja atbilde uz pēdējo minēto jautājumu ir apstiprinoša, ko var darīt dalībvalsts, kas Komisijai, pamatojoties uz Augu aizsardzības līdzekļu regulas 69. pantu, ir lūgusi veikt pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu tādu augu aizsardzības līdzekļu lietošanu, kas satur vienu vai vairākas neonikotinoīdu grupas darbīgās vielas, un sēklu, kas apstrādātas ar šiem līdzekļiem, lietošanu, ja tās lūgums ir apmierināts tikai daļēji, ierobežojot nevis visu neonikotinoīdu grupas darbīgo vielu, bet gan triju no tām lietošanu?"

32. Par šiem jautājumiem savus rakstveida apsvērumus iesniedza *Union des industries de la protection des plantes* (*UIPP*), *Union nationale de l'apiculture française* (Francijas Valsts biškopības savienība), *Syndicat national de l'apiculture* (Valsts biškopības arodbiedrība), Francijas Republika un Eiropas Komisija. Tiesa neuzskatīja par vajadzīgu organizēt tiesas sēdi, jo tā bija guvusi pietiekamu informāciju no rakstveida apsvērumiem.

IV. Juridiskais vērtējums

33. Pirms sākt izvērtēt Francijas 2017. gada 2. februāra paziņojuma juridisko kvalifikāciju un dažādo Komisijas pasākumu, kas pieņemti 2018. gada sākumā, nozīmi, vispirms ir jāinterpretē Valsts padomes lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu.

A. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu interpretācija un pieņemamība

34. Pirmie divi jautājumi ir par Komisijas pienākumiem un pasākumiem, savukārt trešais jautājums ir par dalībvalsts rīcības iespējām pēc Komisijas pieņemtajiem pasākumiem. Tomēr neviens no šiem aspektiem netiek izskatīts Valsts padomē. Tajā tiek izskatīts jautājums, vai Francijas noteiktie plašie aizliegumi attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem, kuru pamatā ir neonikotinoīdi, un ar šādiem līdzekļiem apstrādātām sēklām ir spēkā. Tādēļ ir jāidentificē jautājumu būtība, kam ir izšķiroša nozīme lietas izlemšanā Valsts padomē [18]. Šim nolūkam ir lietderīgi vispirms raksturot tiesisko regulējumu, kas izriet no Augu aizsardzības līdzekļu regulas. Noslēgumā var tikt vērtēti *UIPP* iebildumi par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību.

18 Skat., piemēram, spriedumu, 2020. gada 2. aprīlis, I.N. (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 43. punkts).

1. Tiesiskais regulējums dalībvalstu aizsardzības pasākumiem augu aizsardzības līdzekļu lietošanas kontekstā

35. Saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 13. un 79. pantu Komisija kopā ar komiteju, kurā ir pārstāvētas dalībvalstis, lemj par darbīgo vielu apstiprināšanu. Strīdīgo aizliegumu pieņemšanas brīdī visas piecas attiecīgās neonikotinoīdu darbīgās vielas joprojām bija apstiprinātas, lai gan trīs no tām – ar būtiskiem ierobežojumiem.

36. Ņemot vērā, ka Augu aizsardzības līdzekļu regulu Savienība nav balstījusi uz LESD 192. pantā noteikto kompetenci vides jomā, Francija attiecīgos aizliegumus nevar pamatot kā stingrākus aizsardzības pasākumus atbilstoši [LESD] 193. pantam.

37. Saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 28. un nākamajiem pantiem augu aizsardzības līdzeklim, kura sastāvā ir apstiprināta darbīgā viela, tomēr vēl ir vajadzīga attiecīgās dalībvalsts atļauja, pirms šo līdzekli attiecīgās dalībvalsts teritorijā var laist tirgū un lietot. Šajā kontekstā 36. panta 3. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis riska samazināšanas nolūkā savā teritorijā var ierobežot augu aizsardzības līdzekļu lietošanu vai nepiešķirt atļauju, it īpaši, ja pastāv bažas par cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi.

38. Ciktāl Francijas tiesiskais regulējums aizliedz augu aizsardzības līdzekļus, kuru sastāvā ir neonikotinoīdi, *prima facie* tas varētu būt tiesiskais regulējums Augu aizsardzības līdzekļu regulas 36. panta 3. punkta nozīmē. Tomēr šis noteikums neļauj aizliegt laist tirgū sēklas, kas apstrādātas ar citās dalībvalstīs atļautiem augu aizsardzības līdzekļiem. Turklāt no *UIPP* argumentācijas izriet, ka Francijas sertifikācijas iestāde, ņemot vērā Savienības tiesību noteikumus, turpina pielāgot atļaujas, kas piešķirtas augu aizsardzības līdzekļiem uz neonikotinoīdu bāzes, un tikai papildus informē attiecīgos uzņēmumus par valsts noteikto šo līdzekļu lietošanas aizliegumu. Nav skaidrs, kāda nozīme ir šādai praksei, ņemot vērā Savienības tiesību prioritāro raksturu.

39. Iespējams, tas ir iemesls, kādēļ Valsts padome uzdod jautājumus tikai par Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punktu. Tajā ir noteikts, ka dalībvalsts drīkst pieņemt pagaidu aizsardzības pasākumus pēc tam, kad tā oficiāli ir informējusi Komisiju par nepieciešamību veikt ārkārtas pasākumus un Komisija pati nav veikusi šādus pasākumus, pamatojoties uz 69. vai 70. pantu. Šajā gadījumā attiecīgā dalībvalsts tūlīt informē pārējās dalībvalstis un Komisiju.

40. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 2. punktā šādā gadījumā ir paredzēts, ka 30 darba dienu laikā Komisija regulatīvajā komitejā izvirza jautājumu par valsts pagaidu aizsardzības pasākumu paplašināšanu, grozīšanu vai atcelšanu.

41. Visbeidzot, Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 3. punktā dalībvalstij ir atļauts saglabāt savus valsts pagaidu aizsardzības pasākumus līdz brīdim, kad tiek pieņemti Savienības pasākumi.

42. Tādējādi Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pantā ir paredzēti vairāki posmi. Ja dalībvalsts saskata vajadzību rīkoties, tai vispirms ir jāvēršas Komisijā un jādod tai iespēja novērst radušās bažas. Tikai gadījumā, ja Komisija nerīkojas, dalībvalsts pati drīkst veikt pasākumus un tai par šiem pasākumiem ir jāinformē Komisija, kā arī visas pārējās dalībvalstis. Tad tām, pēc Komisijas iniciatīvas sapulcējoties komitejā, ir kopīgi saistoši jāizvērtē, vai dalībvalsts pasākumi ir pamatoti [19].

43. Turklāt Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmajā teikumā ietvertā norāde uz pasākumiem saskaņā ar šīs regulas 69. pantu liecina, ka dalībvalsts ārkārtas pasākumu nepieciešamība ir jābalsta uz 69. panta piemērošanas nosacījumu. Atbilstoši šim pantam Komisija drīkst veikt pasākumus, ja ir jāuzskata, ka apstiprināta darbīgā viela var radīt nopietnus draudus cilvēku vai dzīvnieku veselībai

19 Skat. spriedumus, 2011. gada 8. septembris, *Monsanto* u.c. (no C-58/10 līdz C-68/10, EU:C:2011:553, 80. punkts), un 2017. gada 13. septembris, *Fidenato* u.c. (C-111/16, EU:C:2017:676, 41. punkts).

vai videi un ka šos draudus nevar pietiekami novērst ar pasākumiem, kurus attiecīgā dalībvalsts vai attiecīgās dalībvalstis veic (piešķirot atļauju augu aizsardzības līdzeklim). Tādējādi arī dalībvalsts pagaidu aizsardzības pasākumus drīkst veikt tikai tad, ja ir izpildītas minētās prasības [20]. Katrā ziņā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu neskar šos nosacījumus, bet gan aprobežojas vien ar procesuāliem jautājumiem. Tomēr Valsts padomei pēc tam, kad tā būs saņēmusi atbildi uz savu lūgumu, iespējams, vēl būs jāizvērtē valsts pasākumiem izvirzītās minētās materiālo tiesību prasības [21].

2. Valsts padomes jautājumu interpretācija

44. Šādos apstākļos Valsts padome ar pirmo jautājumu vēlas noskaidrot, vai Francijas paziņojums par neonikotinoīdu aizlieguma projektu atbilst procesuālajiem nosacījumiem, kas izvirzīti informācijas sniegšanai saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu (šajā ziņā skat. B punktu).

45. Otrā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai Komisijas īstenošanas regulas attiecībā uz dažādiem neonikotinoīdiem ir Savienības pasākumi 71. panta 1. punkta pirmā teikuma nozīmē, kas nepieļauj paziņoto valsts aizsardzības pasākumu ieviešanu. Visbeidzot, trešais jautājums padziļina otro jautājumu, vēloties noskaidrot, vai var palikt spēkā valsts aizsardzības pasākumu *elementi*, ja Komisijas pasākumi tikai daļēji novērš dalībvalsts bažas, ierobežojot tikai triju darbīgo vielu no piecām lietošanu (par abiem jautājumiem skat. C punktu).

3. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamība

46. UIPP izsaka šaubas par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, jo Francijas tiesiskais regulējums neesot pagaidu, bet gan pastāvīgs aizsardzības pasākums. Attiecīgais tiesiskais regulējums acīmredzami neesot arī steidzams, jo aizliegums esot stājies spēkā tikai divus gadus pēc likuma pieņemšanas. Tādēļ Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmais teikums neesot piemērojams.

47. No šīs argumentācijas izriet, ka jautājumi ir acīmredzami hipotētiski un tādēļ nepieņemami, jo aizliegumu nekādā ziņā nevarot kvalificēt kā Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmajā teikumā paredzēto pagaidu aizsardzības pasākumu. Tomēr šis iebildums nepārliecina.

48. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmajā teikumā ietvertā pagaidu aizsardzības pasākuma jēdziens neparedz ierobežojumus pasākuma veidam. Valsts aizsardzības pasākuma pagaidu raksturs galvenokārt izriet no fakta, ka saskaņā ar 71. panta 2. punktu Komisijai attiecīgais pasākums ir nekavējoties jāpārbauda un, iespējams, saskaņā ar 71. panta 3. punktu tas ir jāaizstāj ar Savienības pasākumu.

49. Līdzīgi no Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmā teikuma neizriet, ka šī kompetence nav piemērojama kavēšanās pieņemt aizsardzības pasākumus dēļ. Lai gan it īpaši franču valodas versijā tiek izmantots steidzamības jēdziens (“mesures d’urgence”) un arī vācu valodas jēdziens “Notfallmaßnahmen” [ārkārtas pasākumi] vai angļu valodas jēdziens “emergency measures” ietver zināmu neatliekamību, tomēr arī pasākumi, kas steidzamas rīcības gadījumā veikti vēlāk, nav nepieņemami tādēļ vien, ka tie, iespējams, būtu bijuši jāveic agrāk.

50. Tādēļ lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

20 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 9. septembris, *Monsanto Agricoltura Italia* u.c. (C-236/01, EU:C:2003:431, 106. un nākamie punkti), 2011. gada 8. septembris, *Monsanto* u.c. (no C-58/10 līdz C-68/10, EU:C:2011:553, 76. un 77. punkts), kā arī 2017. gada 13. septembris, *Fidenato* u.c. (C-111/16, EU:C:2017:676, 51.–53. punkts).

21 Skat. spriedumus, 2011. gada 8. septembris, *Monsanto* u.c. (no C-58/10 līdz C-68/10, EU:C:2011:553, 79. punkts), kā arī 2017. gada 13. septembris, *Fidenato* u.c. (C-111/16, EU:C:2017:676, 38. punkts).

B. Par procesuālajām prasībām dalībvalstij izmantot Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pantu

51. Pirmajam jautājumam jāpalīdz noskaidrot, vai Francija ir veikusi vajadzīgos procesuālos soļus, lai izmantotu Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pantu, tātad it īpaši – vai Francija ir oficiāli informējusi Komisiju.

1. Oficiālas informēšanas jēdziens saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu

52. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmajā teikumā vispirms ir izvirzīta prasība, ka dalībvalstij oficiāli ir jāinformē Komisija par nepieciešamību veikt ārkārtas pasākumus. Vairāki argumenti gan liecina, ka dalībvalsts paziņojumam pēc ārējās formas ir jāattiecas uz ārkārtas pasākumu, kā tas ir norādīts iepriekš minētajā noteikumā. Tomēr turpmākā gaitā tiks atspoguļots, ka, ņemot vērā lojālas sadarbības principu, izšķiroša nozīme ir apstāklim, vai iesaistītās puses var uzskatīt, ka viņu sadarbības partneri pareizi saprot attiecīgo paziņojumu būtību.

53. Lai gan Francija 2017. gada 2. februārī vērsās Komisijā ar tiesiskā regulējuma projektu, kurā bija paredzēti attiecīgie aizliegumi, tā savu paziņojumu tomēr sniedza kārtībā, kas paredzēta Paziņošanas direktīvā.

54. Komisija uzskata, ka šāds paziņojums ir jāuzskata tikai par informēšanu Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta nozīmē, ja dalībvalsts skaidri atsaucas uz šiem noteikumiem vai vismaz mēģina pierādīt, ka ir izpildīti Eiropas mēroga ārkārtas pasākumam izvirzītie nosacījumi. Turklāt paziņojumā esot jāiekļauj skaidrs brīdinājums, ka dalībvalsts rīkosies vienpusēji, ja netiks veikts Eiropas mēroga pasākums. Francijas paziņojums neatbilst šiem nosacījumiem.

55. Komisija gan nepamato, kā tā nonāk pie šīm stingrajām prasībām, kas ir plašākas par vienkāršu paziņošanu. Tomēr no attiecīgajiem tiesiskajiem regulējumiem var izsecināt vairākas norādes.

56. Pirmkārt, saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu informēšanai ir jābūt "oficiālai".

57. Otrkārt, Paziņošanas direktīvas 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir noteikts, ka 5. pantā paredzētais paziņošanas pienākums neattiecas uz tiem dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, ar kuru palīdzību dalībvalstis izmanto saistošos Savienības tiesību aktos paredzētās drošības klauzulas.

58. Lai gan atšķirībā no dažām citām līdzīgām tiesību normām Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta nosaukumā nav iekļauts jēdziens "drošības klauzula", tomēr pēc būtības šis noteikums atbilst LESD 114. panta 10. punktā ietvertajai drošības klauzulu definīcijai. Tādēļ tas arī Paziņošanas direktīvas 7. panta 1. punkta c) apakšpunkta kontekstā ir jāuzskata par drošības klauzulu.

59. Tādēļ attiecīgo noteikumu varētu interpretēt tādējādi, ka dalībvalstis Komisiju saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu var informēt ne tikai paziņojuma veidā atbilstoši Paziņošanas direktīvai.

60. Treškārt, saskaņā ar Paziņošanas direktīvas 5. panta 5. punktu paziņojumu saskaņā ar šo direktīvu var aizstāt arī ar projekta paziņošanu, izpildot informēšanas pienākumu saskaņā ar citu Savienības tiesību aktu. Līdz ar to šauras interpretācijas gadījumā paziņošana nevarētu aizstāt citu paziņojumu, izskatāmajā lietā – informēšanu saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu. Drīzāk tikai otrādi – regulā paredzētā informēšana varētu aizstāt direktīvā paredzēto paziņošanu.

61. Visbeidzot, šāda iepriekš minēto noteikumu strikta interpretācija pirmām kārtām izriet no apsvēruma, ka saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pantu vienpusēji aizsardzības pasākumi apdraud iekšējo tirgu. Tādējādi pēc iespējas ir jānovērš pārpratumi, kas var rasties, izmantojot drošības klauzulas. Kā pamatoti norāda *UIPP*, Tiesa tādēļ sistemātiski uzsver, ka, lai atsauktos uz drošības klauzulām, ir jāievēro šajā ziņā paredzētā procedūra [22].

62. Tomēr šie apsvērumi galu galā nepārliecina.

63. Oficiālās informēšanas kritērija interpretācijas vadlīnijai jābūt, ka nedz 71. pantā, nedz pārējos Augu aizsardzības līdzekļu regulas noteikumos nav paredzēti īpaši procedūras noteikumi Komisijas informēšanai.

64. Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pants drīzāk konkretizē LES 4. panta 3. punktā nostiprināto lojālas sadarbības principu, īstenojot likumīgās intereses augu aizsardzības līdzekļu kontekstā [23]. Tādēļ 71. pants arī ir jāinterpretē, ņemot vērā šo principu.

65. Šajā ziņā LES 4. panta 3. punkta pirmajā teikumā ir skaidri noteikts, ka saskaņā ar lojālas sadarbības principu Savienība un dalībvalstis ar patiesu savstarpējo cieņu palīdz *cita citai* veikt uzdevumus, ko nosaka Līgumos. Lai gan Tiesa bieži uzsver dalībvalstu pienākumu ievērot lojālas sadarbības principu [24], tomēr šāds pienākums ir jāievēro arī Savienības iestādēm [25].

66. Tādēļ, no vienas puses, dalībvalstīm ir lojāli jāsadarbojas ar Komisiju, ja tās izmanto šo procedūru, tomēr, no otras puses, tas attiecas arī uz Komisiju (un pārējām dalībvalstīm). Tas vienlaikus nozīmē, ka abām pusēm izvirzītās formālās prasības var būt tikai tik plašas, cik tās ir vajadzīgas efektīvai sadarbībai.

67. Līdz ar to paziņojuma ārējai formai nav izšķirošas nozīmes, lai procedūrā piemērotu Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pantu, bet gan nozīme ir tam, vai iesaistītās puses var uzskatīt, ka viņu sadarbības partneri pareizi saprot tā būtību.

68. Tādējādi ir jāinterpretē arī Paziņošanas direktīvas noteikumi. Jau atbilstoši šīs direktīvas regulatīvajam mērķim šie noteikumi nav paredzēti, lai noteiktu prasības oficiālai informēšanai, kas paredzēta Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmajā teikumā. Gluži pretēji, Paziņošanas direktīvas 7. panta 1. punkta c) apakšpunkts nozīmē vien to, ka informēšanai Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmā teikuma nozīmē nav *jānotiek* paziņojuma veidā saskaņā ar direktīvas noteikumiem. Tomēr paziņojums saskaņā ar direktīvas noteikumiem var būt informēšana atbilstoši regulas noteikumiem. Un Paziņošanas direktīvas 5. panta 5. punkts apstiprina attiecīgo interpretāciju, ņemot vērā lojālas sadarbības pienākumu. Šai tiesību normai primāri ir jārada skaidrība, ka vairākkārtēji paziņojumi ir lieki, ja visām iesaistītajām pusēm ir skaidrs, kādas ir attiecīgā paziņojuma funkcijas.

69. Ja šajā sakarā rodas šaubas, visu iesaistīto pušu atbildība tādējādi ir ar skaidrojumiem un jautājumiem tās novērst.

22 Skat., piemēram, spriedumus, 1999. gada 25. marts, Komisija/Itālija (C-112/97, EU:C:1999:168, 62. punkts), 2002. gada 22. oktobris, *National Farmers' Union* (C-241/01, EU:C:2002:604, 60. punkts), 2005. gada 10. marts, *Tempelman* un *van Schaijk* (C-96/03 un C-97/03, EU:C:2005:145, 50. punkts), 2007. gada 17. aprīlis, *AGM-COS.MET* (C-470/03, EU:C:2007:213, 62. un 63. punkts), 2011. gada 8. septembris, *Monsanto* u.c. (no C-58/10 līdz C-68/10, EU:C:2011:553, 69. punkts), kā arī 2017. gada 13. septembris, *Fidenato* u.c. (C-111/16, EU:C:2017:676, 32. punkts).

23 Skat. spriedumu, 2002. gada 8. janvāris, *van den Bor* (C-428/99, EU:C:2002:3, 47. punkts).

24 Skat., piemēram, spriedumus, 2005. gada 16. jūnijs, *Pupino* (C-105/03, EU:C:2005:386, 42. punkts), un 2019. gada 31. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-395/17, EU:C:2019:918, 102. punkts).

25 Rīkojums, 1990. gada 13. jūlijs, *Zwartveld* u.c. (C-2/88-IMM, EU:C:1990:315, 17. punkts), kā arī spriedumi, 2002. gada 22. oktobris, *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 93. punkts), 2008. gada 21. oktobris, *Marra* (C-200/07 un C-201/07, EU:C:2008:579, 41. punkts), kā arī 2017. gada 5. decembris, Vācija/Padome (C-600/14, EU:C:2017:935, 106. punkts).

70. Tādēļ Komisija un pārējās dalībvalstis gan nevar paļauties uz to, ka, iespējams, visas šaubas nav novērstas, ja tās nav uzdevušas atbilstošus jautājumus.

71. Tomēr galvenokārt dalībvalstij, kura atsaucas uz Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punktu, ir jāsniedz skaidrojums, ja ir pamats aizdomām, ka pārējās iesaistītās puses neizprot tās gribu rīkoties vai tās rīcības iemeslus. Ja attiecīgā dalībvalsts šādā gadījumā nesniedz skaidrojumu, tad oficiāla informēšana nav notikusi.

72. Līdz ar to paziņojums par pasākumu, kas sniegts atbilstoši Paziņošanas direktīvas 5. pantam, ir jāpielīdzina oficiālai informēšanai saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu, ja dalībvalsts var uzskatīt, ka Komisija to ir sapratusi šādā nozīmē.

2. Par izskatāmās lietas apstākļiem

73. Lai Tiesa tālāk konkretizētu šos kritērijus izskatāmās lietas kontekstā, būtu bijis lietderīgi, ja Valsts padome vai vismaz Francija un Komisija izskatāmajā lietā būtu sniegušas precīzāku informāciju par savu sadarbību. Piemēram, būtu bijis ieteicams iesniegt it īpaši Francijas 2017. gada 2. februāra paziņojuma un Komisijas 2017. gada 3. augusta atbildes pilnu tekstu. Tāpat būtu bijis interesanti uzzināt, vai Francija procedūrās saistībā ar Komisijas 2018. gada tiesību aktu pieņemšanu ir darījusi zināmu, ka tā paredzētos ierobežojumus uzskata par nepietiekamiem un tādēļ plāno pieņemt plašākus ierobežojumus.

74. Tā kā Tiesas rīcībā nav šādas informācijas, Valsts padomei ir jāturpina skaidrot šos jautājumus un, ņemot vērā iegūto informāciju, jāizvērtē, vai Komisijas rīcību, it īpaši tās 2017. gada 3. augusta atbildi, Francija varēja interpretēt tādējādi, ka Komisija ir sapratusi Francijas paziņojumu kā oficiālu informēšanu Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmā teikuma nozīmē. Ja šajā ziņā par to ir bijušas šaubas, tādā gadījumā tās Francijai saziņā ar Komisiju būtu bijis jānovērš, pirms tā, pamatojoties uz savu paziņojumu, drīkstēja pieņemt pasākumus saskaņā ar iepriekš minēto noteikumu.

75. Tiesas rīcībā esošā informācija tomēr ir pamats izteikt turpmāk minētos apsvērumus.

76. Ciktāl lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir raksturota Komisijas 2017. gada 3. augusta atbilde, ir saprotams, ka Komisija ļoti labi ir sapratusi Francijas izteiktās bažas un sasaistījusi tās ar Augu aizsardzības līdzekļu regulu. Arī tiesību akta projekta iesniegšana, kas ļautu piemērot jau eksistējošu valsts aizliegumu attiecībā uz neonikotinoīdiem, Komisijai bija jāsaprot tādējādi, ka Francija patiešām grib pieņemt atbilstošu tiesisko regulējumu.

77. Tomēr attiecīgā informācija neliecina par to, ka Komisija ir uzskatījusi, ka ir piemērots Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pants. It īpaši nav nekādas norādes par Francijas pasākumu pārbaudi saskaņā ar 71. panta 2. punktu, lai gan no ieraksta Paziņošanas direktīvas datubāzē izriet, ka Komisija tika informēta pēc aizlieguma pieņemšanas, bet, iespējams, vēl pirms tā spēkā stāšanās.

78. Šajā kontekstā nozīmīgi var kļūt arī *UIPP* un Komisijas izteiktie argumenti, ka Francija neesot skaidri informējusi Komisiju par pasākumu steidzamo raksturu. Ja tas tā patiešām ir, Komisijai drīzāk bija grūti saprast Francijas paziņojumu kā informēšanu par nepieciešamību veikt ārkārtas pasākumus.

79. Turklāt Komisija izvirza iebildumu, ka Francija savā paziņojumā neesot pievērsusi uzmanību esošiem un paredzētiem triju neonikotinoīdu lietošanas ierobežojumiem. Ņemot vērā, ka saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu dalībvalsts informē Komisiju par *nepieciešamību* veikt ārkārtas pasākumus, varētu sagaidīt, ka dalībvalsts pamato, kāpēc atbilstoši Savienības pasākumi nav pietiekami.

80. Tomēr arī šeit ir spēkā noteikums, ka informēšanai izvirzītajām prasībām ir jābūt samērīgām. Būtu jāpietiek ar to, ka dalībvalsts pamato savu bažu iemeslus un paredzētos plašākos aizsardzības pasākumus. Turpretim nav detalizēti jāaplūko esošo pasākumu varbūtēji trūkumi.

81. Šajā posmā it īpaši nav vajadzības sniegt plašu pamatojumu, kas izturētu pārbaudi atbilstoši Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 2. punktam. Tas tādēļ, ka oficiālas informēšanas brīdī dalībvalsts pasākumu precīza noteikšana un to pārbaude vēl tikai notiks, tādēļ kompetentās komitejas procedūras laikā vēl ir iespējams pamatojumu papildināt.

82. Tomēr lojālas sadarbības garam atbilstu, ja Komisija savas varbūtējās šaubas izteiktu jau brīdī, kad tā reaģē uz dalībvalsts sniegto informāciju. Šādai reakcijai parasti vajadzētu turpināties kā dialogam par paredzēto aizsardzības pasākumu nepieciešamību, kas gan nav skaidri paredzēts Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. pantā, tomēr var būt noderīgs koordinētai rīcībai.

3. Paziņojums par Francijas aizsardzības pasākumiem

83. Papildus ir jāpiebilst, ka Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta otrajā teikumā ir izvirzīta prasība, ka dalībvalstij, ja tā veic pasākumus, tūlīt ir jāinformē pārējās dalībvalstis un Komisija. Šādam paziņojumam ir galvenā nozīme, jo tas ir pamats sākt pasākuma pārbaudi atbilstoši 71. panta 2. punktam. Tādēļ ir jāuzskata, ka tas ir nosacījums, lai piemērotu valsts aizsardzības pasākumus [26].

84. Ņemot vērā, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu par to nav nekādas informācijas, Valsts padomei, iespējams, ir jāizvērtē, vai Francija Paziņošanas direktīvas kontekstā ir pietiekami informējusi Komisiju un dalībvalstis par veiktajiem aizsardzības pasākumiem [27].

4. Starpsecinājumi

85. Kopumā uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka pasākuma paziņošana saskaņā ar Paziņošanas direktīvas 5. pantu ir pielīdzināma oficiālai informēšanai saskaņā ar Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmo teikumu, ja dalībvalsts var uzskatīt, ka Komisija to ir sapratusi šādā nozīmē. Vai tas tā ir noticis pamatlietā, ir jānoskaidro kompetentajai tiesai, detalizēti ņemot vērā sadarbību starp dalībvalsti un Komisiju.

C. Par Komisijas īstenotajiem pasākumiem

86. Otrā un trešā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai Komisijas īstenošanas regulas attiecībā uz dažādiem neonikotinoīdiem ir Savienības pasākumi Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmā teikuma nozīmē, kas nepieļauj iesniegto valsts aizsardzības pasākumu ieviešanu.

87. Šie jautājumi gan tiek uzdoti tikai gadījumam, ja ir uzskatāms, ka Komisija ir tikusi oficiāli informēta. Tomēr, ņemot vērā, ka attiecīgais jautājums vēl ir jānoskaidro Valsts padomei, šķiet lietderīgi to piesardzības dēļ izskatīt.

88. Atbilstoši iepriekš minētajam noteikumam dalībvalsts drīkst pieņemt pagaidu aizsardzības pasākumus, ja Komisija nav veikusi nekādas darbības saskaņā ar 69. vai 70. pantu.

26 Skat. it īpaši spriedumu, 2011. gada 8. septembris, *Monsanto* u.c. (no C-58/10 līdz C-68/10, EU:C:2011:553, 72. un 73. punkts), un arī spriedumus, 2002. gada 8. janvāris, *van den Bor* (C-428/99, EU:C:2002:3, 45.–47. punkts), 2002. gada 22. oktobris, *National Farmers' Union* (C-241/01, EU:C:2002:604, 60. punkts), 2005. gada 10. marts, *Tempelman* un *van Schaijk* (C-96/03 un C-97/03, EU:C:2005:145, 50. punkts), un 2007. gada 17. aprīlis, *AGM-COS.MET* (C-470/03, EU:C:2007:213, 62 un 63. punkts).

27 Skat. iepriekš 29. punktu.

89. Netiek apstrīdēts, ka Komisija nav veikusi nekādus pasākumus, pamatojoties uz Augu aizsardzības līdzekļu regulas 69. vai 70. pantu. Tomēr laikposmā starp Francijas 2017. gada 2. februāra paziņojumu un apstrīdētā dekrēta pieņemšanu 2018. gada 30. jūlijā Komisija, pamatojoties uz citiem Augu aizsardzības līdzekļu regulas noteikumiem, ir būtiski ierobežojusi trīs neonikotinoīdu lietošanu, vienu neonikotinoīdu ir apstiprinājusi vēl uz 15 gadiem un atlikušā neonikotinoīda apstiprinājumu pagaidām ir pagarinājusi uz vienu gadu [28].

90. Ja Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmais teikums tiktu interpretēts šauri, šie pasākumi saskaņā ar attiecīgo noteikumu nekādā veidā neietekmētu Francijas pilnvaras, jo atbilstoši minētajam noteikumam dalībvalstu aizsardzības pasākumus nepieļauj tikai ārkārtas pasākumi, kas paredzēti 69. un 70. pantā.

91. Tomēr Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmais teikums arī šajā aspektā ir jāinterpretē atbilstoši lojālas sadarbības principam. Turklāt ir jāņem vērā regulas saskaņošanas mērķis. Tādēļ nevar būt nozīme tam, kādā veidā Komisija rīkojas, bet gan svarīgi var būt vien tas, vai Komisija veic pasākumus, ar kuriem tā ņem vērā dalībvalsts izteiktās bažas. Līdz ar to Savienības ilgtermiņa pasākumi, kuru mērķis ir novērst attiecīgo risku, katrā ziņā nepieļauj valsts pasākumus.

92. No šā viedokļa raugoties, imidakloprīda, klotianidīna un tiametoksama lietošanas ierobežošana ir jāatzīst par Komisijas pasākumiem Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmā teikuma nozīmē. Tas tādēļ, ka saskaņā ar attiecīgo trīs īstenošanas regulu 11. apsvērumu ierobežojumi ir balstīti uz bažām par šo darbīgo vielu nekaitīgumu.

93. Tādējādi Francijas 2017. gada 2. februāra paziņojums, pat ja tas būtu jāatzīst par informēšanu Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmā teikuma nozīmē, nevarētu pamatot atkāpi no iepriekš minētajiem trim Komisijas pasākumiem, kas tika pieņemti vēlāk.

94. Ja Francija uzskata, ka arī šie pasākumi nav pietiekami, tādā gadījumā attiecīgajai dalībvalstij no jauna ar oficiālu informēšanu atbilstoši Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmajam teikumam ir vēlreiz jārada pamats šajā noteikumā paredzētās procedūras sākšanai. Šādā veidā Komisija gūtu iespēju novērst vienpusējo Francijas pasākumu izraisītus iekšējā tirgus darbības traucējumus, vai nu pastiprinot savus pasākumus, vai arī iebilstot pret Francijas pausto viedokli.

95. Šīs prasības kontekstā nevar atsaukties uz apsvērumiem par Francijas pasākumu steidzamo raksturu, jo attiecīgie pasākumi tika pieņemti tikai 2018. gada jūlijā un tādējādi – divus mēnešus pēc Komisijas tiesību aktu pieņemšanas. Šajā laikposmā bez problēmām būtu bijis iespējams oficiāli informēt Komisiju.

96. Turpretim galīgais acetamiprīda apstiprināšanas pagarinājums un tiakloprīda apstiprināšanas pagaidu pagarinājums liecina, ka Komisija attiecībā uz šīm darbīgajām vielām nav pieņēmusi pasākumus, kas ir līdzvērtīgi pasākumiem atbilstoši Augu aizsardzības līdzekļu regulas 69. un 70. pantam.

97. Tiakloprīda apstiprināšanas pagaidu pagarinājumā nav sniegts nekāds ar šo darbīgo vielu saistīto risku vērtējums. Tas ir arī likumsakarīgi, jo pagarinājums tika piešķirts, pamatojoties uz iesāktu atjaunošanas procedūru, kuras gaitā šie riski tika analizēti.

28 Skat. iepriekš 24. un nākamos punktus.

98. Un acetamiprīda apstiprinājuma atjaunošana saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/113 10. apsvērumu ir balstīta uz konstatējumu, ka ir izpildīti Augu aizsardzības līdzekļu regulas 4. pantā noteiktie apstiprināšanas kritēriji. Tātad Komisija uzskata, ka no attiecīgās darbīgās vielas neizriet nedz kaitīga ietekme uz cilvēku veselību, nedz nevēlama iedarbība uz vidi. Savukārt uz Francijas paustajām bažām šis lēmums neattiecas.

99. Tādējādi uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka dalībvalstu vienpusēji pasākumi atbilstoši Augu aizsardzības līdzekļu regulas 71. panta 1. punkta pirmajam teikumam ir pieļaujami tikai tad, ja Komisija pēc oficiālas informēšanas neveic pasākumus, ar kuriem tā ņem vērā dalībvalsts izteiktās bažas. Ja Francijas 2017. gada 2. februāra paziņojums ir uzskatāms par oficiālu informēšanu, tādā gadījumā darbīgo vielu imidakloprīda, klotianidīna un tiametoksama lietošanas ierobežojumi ir jāuzskata par šādiem pasākumiem. Turpretim acetamiprīda apstiprinājuma atjaunošanai un tiakloprīda apstiprināšanas pagaidu pagarinājumam nav šādas iedarbības.

V. Secinājumi

100. Tādēļ ierosinu Tiesai spriest šādi:

1) Pasākuma paziņošana saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā, 5. pantu ir pielīdzināma oficiālai informēšanai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū 71. panta 1. punkta pirmo teikumu, ja dalībvalsts var uzskatīt, ka Komisija to ir sapratusi šādā nozīmē. Vai tas tā ir noticis pamatlietā, ir jānoskaidro kompetentajai tiesai, detalizēti ņemot vērā saziņu starp dalībvalsti un Komisiju.

2) Dalībvalstu vienpusēji pasākumi atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1107/2009 71. panta 1. punkta pirmajam teikumam ir pieļaujami tikai tad, ja Komisija pēc oficiālas informēšanas neveic pasākumus, ar kuriem tā ņem vērā dalībvalsts izteiktās bažas. Ja Francijas 2017. gada 2. februāra paziņojums ir uzskatāms par oficiālu informēšanu, tādā gadījumā darbīgo vielu imidakloprīda, klotianidīna un tiametoksama lietošanas ierobežojumi, kas paredzēti Īstenošanas regulās (ES) 2018/783, 2018/784 un 2018/785, ir jāuzskata par šādiem pasākumiem. Turpretim acetamiprīda apstiprinājuma atjaunošanai, kas paredzēta Īstenošanas regulā (ES) 2018/113, un tiakloprīda apstiprināšanas pagaidu pagarinājumam, kas paredzēts Īstenošanas regulā (ES) 2018/524, nav šādas iedarbības.